

RAZLIČNI MALI PRILOZI

Nešto statistike o osobnom saobraćaju kod nas. Od brojnih putnika, koji se voze najraznijim saobraćajnim sredstvima, pa i željeznicom, otpada najviše njih na kratke pruge, odnosno puteve. Tako se može kazati, da polovica svih putnika jedva prevali više od 50 kilometara pri svakoj vožnji. U poratnim statističkim iskazima nalazimo dosta malo podataka o tim dimenzijama, većinom s razloga štednje: prometne uprave ograničuju se na najnužnije brojeve, dok su prije sve i najmanje dimenzije bile poredene u svim mogućim odnosima. Ipak se dadu konstruirati i sada brojne paralele. Tako je na pr. godine 1900. na postajama Osijeka od 145.090 putnika kretalo 69.060 u susjednom prometu, t. j. prevalo je najviše 50 kilometara, dakle 48,26% od svih putnika unišlih u vlakove! Sa kartom XIV. zone, s kojom se je tada moglo voziti na najveće udaljenosti vozilo se je tek 7050 osoba t. j. 4,3%. Interesantne su brojke, koje registriraju promet u Zemunu. Tamo je od unišlih 100.756 putnika pošlo je u XIV. zonu 19.742 t. j. 19,60%. U tom broju sadržan je bezuvjetno velik broj putnika iz Srbije, koji su izdašno upotrijebili pogodnost tadašnjih mađarskih željeznica, da se jeftinije provoze Europom kroz Mađarsku. Slični naime razmjer ne pokazuje se nigdje. Na zagrebačkoj postaji državnih željeznica pošlo je u XIV. zoni te godine (1900.) od 251.748 putnika samo 13,56% (34.128). Godine 1911. pao je taj postotak na 1%: od 911.453 putnika tek je njih 9506 uzelo karte XIV. zone, koja već nije pružala tolike pogodnosti kao prije ona XIV. zone za uvođenja zakonskog tarifa. U Zemunu pao je isto tako postotak putnika najdalje zone (XVI.) na 2,8% t. j. od putnika unišlih g. 1911. (257.459) samo je 7323 njih uzelo karte XIV. zone!

Podaci o prometu god. 1913 sadržani u izvješću trgovačko-obrtničke komore zagreba (Vidi: izvješće za god. 1928., str. 98.), gdje je broj unišlih putnika na obim zagrebačkim kolodvorima u Zagrebu naznačen sa 625.000, bit će da su pomutnjom došli u iskaz.

Uvažena vrijedni su i podaci za god. 1925. i 1926., koje je objelodanilo generalno ravnateljstvo državnih željeznica (pod brojem 41748. na 15. VI. 1928. i 90440. na 15. XII. 1928.). Prema tim podacima iznosio je broj putnika unišlih u Zagrebu god. 1925. na državnom kolodvoru 1.382.644. Na kolodvoru Sava unišilo je iste godine 395.590 putnika. (Po jednoj notici u »Jutarnjem Listu« od 24. XII. 1925. iznašale su gornje dimenzije 1.577.200 i 405.056!?). Kako bivša povlaštena južna željeznica nije u svojim »Geschäftsberichte« objelodanjivala dimenzije te vrsti (broj putnika unišlih na pojedinim postajama!), moram se ograničiti na poredbu brojeva, koji se tiču državnoga kolodvora. Tako dobijemo ovaj omjer:

Godine 1925. unišilo je prema godini 1911. za 51,7% više putnika na državnom kolodvoru, nego god. 1911. (911.453—1.382.644 k. g.). Prema god. 1900., kada je ukupni broj unišlih na državnom kolodvoru putnika iznašao 251.748 (Vidi: Jelentes es evkönyv itd.), ukazuje se povišica od 449,2%.

Kod Osijeka nije ni iz daleka tako povoljan razmjer. Tako rezultatu od god. 1911. sa 381.563 stoji nasuprot rezultat polučen god. 1925. sa 388.418, što čini plus od ciglih 1.8%. Znatniji je međutim omjer prema god 1900. Iznosu od 388.418 stoji nasuprot rezultat polučen god. 1900. sa 145.090, što čini povišicu od 171.5%.

Poredba rezultata obaju zagrebačkih kolodvora za god. 1925 i 1926. donosi ove brojeve: Broj putnika 1,718.275 (1925.) i 1,778.254 (1926.). Povišica iznaša god. 1926. 3.49%.

Ako pako prisposodobimo broj vlakova, koji su prije i poslije rata kretali sa zagrebačkih kolodvora, dobijemo još interesantnije rezultate. Prema voznom redu, koji je vrijedio od 1. svibnja 1914. kretalo je sa obaju zagrebačkih postaja 66 redovitih vlakova dnevno. Tomu nasuprot iskazuje vozni red od 15. svibnja 1926. 82 dnevno vlaka. Plus iznaša dakle kod vlakova 22.4%, a kod osoba cca 60%. Podaci naime od god. 1914. nisu mi na dispoziciju, a kao ratni ne bi mogli doći u opće u razmatranje. Ali već sama razlika konstatirana prema god. 1911. od 51.7%, pokazuje priličan nerazmjer među porastom kod broja vlakova i porastom kod broja putnika. Vidi se, da su i kraj relativno nižeg broja vlakova isti mnogo boje zaposjednuti, nego prije rata.

Josip Gorničić

inspektor drž. želj. i sl.

Promet stranaca u Zagrebu godine 1930. Grad Zagreb u godini 1930. zabilježio je upravo rekordan broj stranaca. Kako se do sada moglo izračunati Zagreb je u prošloj godini posjetilo oko 200.000 stranaca. Doduše svi ovi nijesu se prijavili na redarstvu jer su ostali u našem gradu razmjerno veoma kratko vrijeme ili su se nalazili samo na proputovanju. Bilo je naime mnogo ekskursija daka iz svih krajeva države. Većina njih ostalo je kratko vrijeme u našoj sredini te su stanovali obično privatno ili kod svojih znanaca tako da se nijesu ni prijavljivali na prijavnom uredu. S druge strane moramo spomenuti da je veliki broj osoba došao u Zagreb prigodom euharistijskog kongresa kao i prigodom seljačkog zbora. Većina od njih prenoćila je po državnim zgradama pa nijesu niti pomišljali da svoj boravak prijave na redarstvu. Možemo mirne duše reći da je na taj način boravilo u Zagrebu još nekih 100.000 ljudi, koji nijesu nigdje službeno evidentirani. Ako bi ovdje uračunali one osobe koje su bile u Zagrebu samo na prolazu te su se zadržale svega nekoliko sati taj broj bio bi daleko veći.

Službena statistika zagrebačkog redarstva, odsjeka za strance, pokazuje da je tokom prošle godine ukupno prijavljeno u Zagrebu 118.539 stranaca. Ove osobe boravile su u našem gradu najmanje jedan dan. Od toga broja otpada na naše državljane 77.946 osoba, a na državljane ostalih država 40.593 osoba. Od stranih državljana posjetilo je Zagreb u prošloj godini:

Austrijanaca	12.796	Engleza	619
Mađžara	6.828	Iz Balkanskih država	1.896
Čehoslovaka	5.869	Nordijskih država	99
Italijana	4.898	Ostale Evrope	1.280
Nijemaca	3.071	Južne Amerike	103
Poljaka	1.333	Azije	163
U. S. A.	965	Afrike	34
Franceza	641		

Kako vidimo posjetilo je naš grad veoma lijep broj stranaca. Svakomu je valjda jasno od kolike je to koristi za grad Zagreb. Dosta je samo spomenuti, da Franceska u svoju najvažniju gospodarsku granu i sigurno najunosniju ubraja promet stranaca, pa je vlada osnovala posebno ministarstvo za turizam. Dohodak Franceske od prometa stranaca cijeni se na 10 milijarda franaka na godinu.

Grad Zagreb po svojem položaju velikoga i prometnog središta, mora da također uoči koliku važnost može imati od Turistike i prometa stranaca, jer je Zagreb u ostalom zvan po svojoj tradiciji i značenju kulturnog središta, da u tome pogledu bude grad budućnosti.

»Jutarnji List« od 18. I. 1931.

Stalni stranci u Zagrebu. U Zagrebu je godine 1930. stalno boravilo:

Čehoslovaka	3.025	Albanaca	13
Austrijanaca	2.480	Nizozemaca	10
Italijana	2.262	Belgijanaca	8
Madžara	2.219	Šveda	8
Rusa	1.071	Latvijaca	8
Bugara	678	Kineza	7
Poljaka	532	Helena	5
Nijemaca	375	Argentinnaca	5
Rumuna	175	Španjolaca	3
U. S. A.	103	Danaca	2
Franceza	88	Indijaca	1
Engleza	58	Japanaca	1
Švajcara	50	Palestinaca	1
Turaka	25	Južna Afrika	1

»Jutarnji List« od 18. I. 1931.

Zahtjevi nastanikâ geografije u njemačkim visokim školama. Kako smo već na drugom mjestu kratko napomenuli, imao je savez njemačkih visokoškolskih nastavnika geografije u listopadu 1929. izvanrednu skupštinu u Würzburgu, na kojoj se je raspravilo pitanje geogr. nastave na visokim školama i izradila o tome predmetu spomenica.

Povod je tome dala činjenica, da je geografija poslije rata dobila veliko značenje ne samo teoretično nego i praktično, pa je znatno proširena i nastava toga predmeta u srednjim školama. Otuda je nastala potreba većega broja srednjoškolskih nastavnika za geografiju, što je opet uzrokovalo znatan porast slušača geografije na visokim školama. Uredaji i sredstva, kojima te škole raspolažu za nastavu geografije navodno više ne zadovoljavaju i ne mogu zajamčiti punovrijedno stručno obrazovanje svojih slušača.

Memorandum, koji je prihvatila pomenuta skupština, iznosi sada potrebe geogr. nastave na visokim školama, polazeći sa stanovišta, da nastava toga predmeta treba sva pomagala jedne prirodne discipline. Metoda takove nastave jače zaposluje nastavnika nego koja čisto duhovna disciplina. Budući da sav rad treba osnivati na zornome promatranju, nastavnik geogr. valja da svoje slušače što češće vodi na kraće i duže ekskurzije i to sistematički, da slušač upozna iz vlastitoga opažanja sve značajne prirodne i kulturne krajine (oblasti) u svojoj domovini, da na tim ekskurzijama uči opažati, promatrati i tumačiti pojave, pa upotrebljavati pomagala (kompas,

teodolit, naprave za kartiranje, karte i t. d.). Slušačima treba dalje dati prigodu za što svestraniji praktičan rad u institutu, osobito na području kartografije.

Sav je taj posao toliki, da on uz redovna predavanja i ispite potpuno iscrpljuje i snagu i sve vrijeme je d n o g a nastavnika, kojemu ne preostaje vremena za vlastiti naučni rad, što da je od najveće štete za napredak njemačke geogr. nauke.

Već bi to bio dovoljan razlog, da svaka visoka škola i s najmanjim brojem studenata geografije ima dvije profesure za ovu disciplinu. Ta potreba postaje još očitija, ako se uzme u obzir današnje golemo područje geogr. nauke i nemogućnost, da sve to područje svlada je d a n stručnjak.

Da bi redovnim profesorima ostalo i nešto vremena za naučni rad, po trebna bi im bila pomoć stručnih asistenata; zasada imade samo 5 sveučilišta po 2 asistenta (Berlin, Beč, Breslau, Hannover i Leipzig). Ni asistenti ne smiju biti posve zauzeti redovnim radom, već im treba ostaviti vremena za vlastiti rad, budući da se između njih redovno odabiru budući profesori.

Da se odterete asistenti, potrebno je drugo pomoćno osoblje (pisari, crtači, fotografi i dr.).

Spomenica se dalje tuži, da u većini slučajeva ne dostaju prostorije u geogr. institutima, jer bi trebale svijetle crtaonice (radi kartogr. radnja), dvorane za čitanje, posebne sobe za rad asistenata i naprednijih slušača (doktoranada).

Institutu bi imali biti snabdjeveni potrebnim aparatima u dostatnome broju (kompasima, teodolitima, planimetrima, termo- i barometrima i t. d.), dostatnim kartografskim materijalom (posebnim kartama iz svih krajeva svijeta) pa kompletnim bibliotekama i znatnim brojem njemačkih i stranih stručnih časopisa.

Da se instituti opskrbe potrebnim slikama, trebalo bi da imadu fotogr. aparate, uređaj za razvijanje slika i za to sposobnu tehničku pomoćnu silu.

Na kraju spomenica iznosi ove zahtjeve, koji bi imali osigurati prije pomenute potrebe:

1. Veći broj nastavnika: drugu redov. profesuru i tamo, gdje je nema. Koliko već sada ne bi za to bilo dosta kvalificiranih sila ili novčanih sredstava, da se za to upotrijebe honorirani docenti.

2. Da se postavi veći broj asistenata na svima visokim školama, koji će pomagati profesore u nastavnom radu.

3. Da se i asistentima omogući naučni rad, neka se odterete od tehničkog i suvišnog administrativnog posla i neka se za to postave druge pomoćne sile (pisari, crtači, mehaničari, fotografi i sl.).

4. Da se instituti snabdiju potrebnim prostorijama, namještajem i svim pomagalicama u dostatnome broju.

5. Da se omogući izvođenje manjih i većih ekskurzija u većem broju nego dosada i učestvovanje na njima i najsiromašnijim slušačima; nastavnicima i asistentima da se sudjelovanje na ekskurzijama računa kao službeno putovanje.

6. Da se znatno povise dotacije za geogr. institute najmanje na 3000 RM (= 40.000 Din) kako bi se mogli ostvariti svi veći zahtjevi.

Određivanje kisika u vodi od velike je važnosti za upoznavanje života organizama ne samo s teorijskoga već i s praktičkoga pogleda. Gustaf

Alsterberg, odličan švedski biokemik u Lundu, već više od pet godina neprekidno i ustrajnom marljivosti proučava kemizam u slatkovodnim jezerima a pri tom usavršava metode za određivanje elementarnoga kisika. U jednoj od svojih opsežnih rasprava (Biochem. Zeitschrift, 1926.) prorešetao je poznati metod Winklera; pri tom zaključuje, da je od svih analitičkih metoda zaista Winklerov od godine 1888. najsigurniji i najjednostavniji uz neke opreznosti. Da određivanje kisika daje točne rezultate, Alsterberg traži, da se voda — prije analize — priredi s pomoću slobodna broma a njegov suvišak, da se reducira salicilnom kiselinom. Tim se postupkom izlučuje utjecaj dvo- i trovalentnoga željeza. Na osnovi takvih pouzdanih analiza on prikazuje u dvjema daljnim raspravama (Botaniska Notiser, 1927. i 1929.) pa i u posebnom djelcu (Neue Beiträge zur Sauerstoffsichtung der Seen; Lund, 1928) uslojenost kisika u vodi jezera; po njegovim analizama postoje dva sloja: makro- i mikro-sloj. Osnovna istraživanja Alsterberga potvrdio je F. Lundberg analizama vode četiri jezera (Botaniska Notiser, 1929.). — Svracám pažnju naših hidrobiologa na rad i metod ovih švedskih analitika.

A. G.

Na Himalaji je znanstvena ekspedicija pod vodstvom prof. D y h r e n f u r t h a uzalud kušala, da se iz Nepala uspne na drugi vrh po visini, na K a n g č e n d z ö n g u, jer su je u tome uz ostalo priječili sniježni usovi i oštre ledene škrabe (ledena ljut). Pojedini članovi ove ekspedicije uspeli su se zato na više nižih vrhunaca. No svi vrhunci svijeta viši od 8000 m ostali su i dalje pobjednici spram napora čovjeka, da se na njih uspne.

Jungfrauoch u Švicarskoj (3450 m) dobio je moderno ureden institut za meteorologijska i astronomijska istraživanja. Zapao je oko 1 mil. Din.

Sijam je imao (15. 6. 1929.) 11,5 mil. žitelja, a **Japan** (bez sporednih zemalja) krajem god. 1929. 62,9 milijuna (kod posljednjeg brojanja 1925. imao je 59,78 mil. žitelja). Milijunski su gradovi O s a k a (2,4 mil.) i T o k i o (bez predgrada 2,5 mil., a s predgrađima 3,8 mil.) Milijunskim se gradovima približava N a g o j a (0,9), K i o t o (0,8) i K o b e (0,8).

Polarni krajevi. Interes za istraživanje polarnih krajeva, osobito zračnim putom, ne jenjava. U Antarktiku je (uz Wilkinsa, Mawsona i »Norvegiju«) bila najznatnija ekspedicija Byrdova, koja je izazvala u svijetu i širi interes.

Na Sjeveru je senzaciju uzrokovala norveška ekspedija Dr. Horna, koja je na Bijelom otoku naišla na lješeve Andrea, Strindberga i Fränkela, žrtve prve, švedske ekspedicije u zrakoplovu god. 1897. — Zanimljivo je, da su se katastrofe Andreeve ekspedicije, ekspedicije Schröder-Stranza (1912./13.) i ekspedicije Nobileova zrakoplova »Italia« (1928.) desile u istom dijelu Sjevernoga ledenog mora.

Turksib (turkestarsko-sibirski željeznica) predana je 1. 5. 1930. promet. Duga je 1442 km, a Rusi su je gradili od početka 1927. Spaja Taškend sa Semipalatinskom na Irlišu. Od te glavne pruge izgradit će se do 1933. jedno 2000 km sporednih pruga. Osim strategičnoga značenja ta će željeznica služiti transportu produkata bogate Ferganske doline, osobito pamuka, pa transportu sibirskog ugljena i drveta.

Željeznica na električni pogon bilo je na svijetu u god. 1929. 18.195 km. Od toga u Evropi otpada na: Švicarsku 2663 km, Italiju 2405 km, Francusku 2276 km, Njemačku 1557 km, Švedsku 1079 km, Austriju 844 km, Španiju

794 km, Englesku 700 km, Norvešku 240 km, Nizozemsku 150 km i Madžarsku 66 km. U izvanevrop. zemljama na prvome su mjestu U. S. A. s 3002 km.

Zlato u moru. U morskoj vodi uvijek ima nešto zlata. Svante Arrhenius izračunao je (god. 1905.), da svjetsko more sadrži oko 8 milijarda tona zlata.

Kako su Njemačkoj poslije rata nametnuta velika reparaciona plaćanja, dobio je Institut cara Wilhelma za fizikalnu i elektrokemiju u Berlinu-Dahlemu nalog, da naučno obradi problem dobivanja zlata iz mora. Jedan asistent toga zavoda bio je pridijeljen u tu svrhu ekspediciji broda »Meteor« (1925.—27.), a i u zavodu je izvršeno 1635 ispitivanja morske vode. Rezultat je bila spoznaja, da u moru ima mnogo manje zlata nego je izračunao Arrhenius i da se njegovo dobivanje ne bi isplatilo.

11. **italijanski geogr. kongres** bio je 22.—29. travnja 1930. u Napulju. Uz ostala pitanja bila su dobro zastupana i pitanja pedagogike i metodike geogr. nastave.

Medunarodni meteorolog. kongres zaključio je, da god. 1932./33. proglaši polarnom godinom. Osnovat će se u arktičnom području 20 stanica, pa stanice u antarktičnim krajevima i na ekvatoru. Sve će te stanice biti povezane brzojavom bez žica. Zadaća će tih stanica biti, da proučavaju prilike klime, utjecaj sunčanih pjega na zemljin magnetizam i pojave polarne svjetlosti. Izabran je i odbor, koji ima da izvrši sve priprave za »polarnu godinu.«

Kartografiranje Groenlanda s aeroplana poduzeo je ove godine geodetski zavod u Köbenhavnu.

Cijevni vod za zemljano ulje namjerava izgraditi Poljska u dužini od 560 km do svoje luke u Gdynju, da petrolej iz Galicije lakše baci na svjetsko tržište.

Zalihe uglja u zavali Doneca cijene se prema najnovijim istraživanjima ruskih geologa na 68 milijarda tona. (Ruhr ima 224, zapadna gornja Šleska 26, Saar 16,5 milijarda tona).

Automobila ima na svijetu nešto preko 32 milijuna. Od toga otpada u % na: U. S. A. 83,5, Kanadu 4,7, Francusku 4,2, Englesku 4, Njemačku 1,7, Italiju 1,2. Ostatak od 0,7% otpada na ostale države.

Ekonomsko prodiranje U. S. A. u države američkoga kontinenta pokazuje najbolje dug američkih država Udruženim Državama. Taj je iznosio god. 1928. u milijunima Dolara: Argentina 450—525, Bolivija 80—100, Brazilija 400, Čile 500, Kolumbija 175—250, Kuba 1250—1500, Ekuador 20—30, Guayana 5—10, Haiti 25—35, Mexiko 1000—1250, Paraguay 15—20, Peru 150—200, Uruguay 75—85, Venezuela 100—105, Srednja Amerika 200—250.

Produkcija zemljanoga ulja iznosila je 1928. (dotično 1927. i 1913. godine): 187 (178—52,8) milijuna kg. Od toga otpada na: U. S. A. 127 (128—34); Rusiju 12,3 (10,3—8,3), Venezuelu 15,4 (9,15—0,0), Mexiko 7,65 (9,12—3,84), Rumunjsku 4,5 (3,66—1,85), Nizozemsku Indiju 4,2 (3,1—1,5), Kolumbiju 2,77 (2,07—0,0), Persiju 3,6 (3,25—0,25), Birmu 1,15 (1,16—1,06) i Argentinu 1,3 (1,24—0,02) milijuna kg.

Sven Hedin, koji je u zajednici s Kitajcima organizirao veliku ekspediciju, što već dvije godine tamo radi, vratio se ljetos iz Amerike u Švedsku i namjerava otići opet svojoj ekspediciji. Ona će još dalje dvije godine raditi u sjevernome Kitaju i u Mongoliji.

Uspón na Mt. Everest, najviši vrh na Zemlji (8.882 m), pokušale su poslije rata tri engleske ekspedicije. Poznat je tragičan svršetak treće ekspedicije god. 1924. Sada se u Engleskoj u svoj tišini spremila i četvrta, koju će voditi geolog E. E. O d e l l, jedan od najsposobnijih učesnika u posljednjoj ekspediciji. Prošloga ljeta ova ekspedicija nije mogla otputovati, jer joj Dalaj-Lama nije dao pristanak, nešto s vjerskih razloga i radi mira u svojoj zemlji, a nešto valjda i zbog komešanja u Kitaju.

Kaluderska republika na Athosu po popisu od godine 1928. imala je 4858 stanovnika. Ima ondje 20 manastira, u kojima živi 4553 kaludera, dok u samom naselju Karie ima 305.

Brazil ima po popisu od 1. siječnja 1930.: 40.272.650 žitelja.

Britanska svjetska država zauzimalje 37.5 miliona km², na kojima stanuje 453.7 miliona ljudi. Sama velika Britanija (Engleska, Wales, Man, Kanalski otoci i sjeverna Irska) ima 45.3 miliona žitelja a slobodna Irska 3.0 miliona. Kanada ima 9.9 miliona, Australija 6.4 miliona, Novi Zealand 1.5 miliona; južna afrička Unija 6.9 miliona, Carstvo Indije (pokrajine i države) 318.9 miliona, Ceylon 5.4 miliona žitelja; a k tome još oni mnogi i mnogi milioni po ostalim britanskim posjedima.

Broj žitelja Albanije, po popisu od 25. svibnja 1930., bilo je 1.005.902.

Dvije nove autonomne krajeve u SSSR osnovane su god. 1930.: u Evropi krajina **Mordvina** (Mordovskaja avtonomnaja oblast) sa 26.000 km² i 1 milion 298.5000 žitelja (gl. grad Zaransk 15.451), a u Sibiriji krajina **Hakasa** sa 54.472 km² i 88.906 žitelja (gl. grad Ustj-Abakanskoje 3110 žitelja).

Zemlja Fridtjofa Nansena imala bi se zvati dosadašnja »Zemlja Franje Josipa« po predlogu Petrogradske akademije nauka. Službeno još nije potvrđena ta promjena imena.

Porušilo se brdo na otoku Wightu (Engleska) u rujnu 1928. Skotrljalo se u nizinu 120 000 tona kamenja. Uzrok tomu su prokapljive mase krede, koje, koje su naslagane na neprokapljivoj glinenastoj osnovci. U prethodnoj zimi bilo je mnogo padalina, koje su prodrle do osnovke i time oslabile trenje med njom i kredinim taložinama.

Stanovoj-gorje. »Graf Zeppelin«, ploveći nad sjeveroistočnom Azijom, morao se uspeti do 1700 m u udaljenosti od samih 20 do 30 km od obale. To dokazuje, da Stanovoj-gorje ima znatnu visinu u blizini Ohockoga mora.

USA po popisu od 1. travnja 1930. ima 123 miliona žitelja; u 10 zadnjih godina poskočio je broj žitelja za 17 miliona. Od milionskih gradova ima New York 6.596.000, Chicago 3.574.000, Philadelphia 1.961.000., Detroit 1 milion 564.000, Los Angeles 1.252.000, dok Washington ima 486.000.

Golfska ili Floridska struja. Mnogo su se oceanografi natezali, kako da se nazove zapadna utrinasta struja u sjevernom Atlantiku. Rješenje je doneo G. W ü s t na osnovi mjerenja temperature i množine vode (Zeitschrift d. Gesellschaft für Erkunde zu Berlin, 1930. str. 42—59). Ta je struja sastavljena od antilske i »floridske« struje; ova potonja donosi u zajednicu malo ne dvaput više vode od antilske pa je po tome i glavna struja. Ali dok voda, koja ulazi u Mejički zaton, stoji u glavnom pod utjecajem vanjske sile vjetra, struja koja izlazi iz Golfa, je gradijentna struja i prema tome treba da ima svoje posebno ime: dakle Golfska struja.